

מפתח תשובות נכונות

10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	שאלה
(2)	(3)	(2)	(1)	(3)	(2)	(4)	(1)	(1)	(4)	תשובה

20	19	18	17	16	15	14	13	12	11	שאלה
(4)	(3)	(4)	(3)	(2)	(4)	(1)	(1)	(1)	(3)	תשובה

30	29	28	27	26	25	24	23	22	21	שאלה
(1)	(4)	(1)	(3)	(2)	(4)	(1)	(2)	(3)	(2)	תשובה

הסברים

שאלות מילים וביטויים (שאלות 1-4)

1. משמעות המילה 'הוכחה' הוא: נזיפה, הוכחת מוסר; ראייה.
תשובה (4).

2. גיאורגי חיבר יצירות לפסנתר **חדשים לבקרים**, כלומר הוא חיבר יצירות לפסנתר - משמעות הביטוי '**חדשים לבקרים**' בכל בוקר ובוקר, כלומר לעיתים תכופות.
תשובה (1).

3. משמעות המילים: לנגד, לנוכח ולעומת הוא: מול, בהשוואה אל-
 משמעות המילה '**לרבות**' הוא: כולל.
תשובה (1).

4. משמעות המילים הרהיב, ההין והעז הוא: העיז, מצא אומץ.
 משמעות המילה '**הזים**' הוא: הפריך, הוכיח את השקר בדבר.
תשובה (4).

5. השאלה: מובן מאליו : להסביר -

היחס : א' הוא משהו שאין צורך ב' אותו

תשובה (1): מרשים : להתפעל. האם משהו מרשים הוא מקום שאין צורך להתפעל ממנו? לא. משהו מרשים הוא משהו הגורם להתפעלות.

תשובה (2): בריא : לאשפו. האם מישהו בריא הוא מישהו שאין צורך לאשפו אותו? כן.

תשובה (3): נואש : לעודד. האם מישהו נואש הוא מישהו שאין צורך לעודד אותו? לא. מישהו נואש הוא מישהו שבהחלט יש צורך לעודד אותו.

תשובה (4): עקשן : לוותר. האם מישהו עקשן הוא מישהו שאין צורך לוותר לו? לא. עקשן הוא מי שאינו נוטה לוותר.

תשובה (2).

6. השאלה: נותר : השאיר -

היחס : מה ש-ב' הוא מה שמישהו א' אותו.

תשובה (1): נלווה : הלך. האם מי שנלווה הוא מי שמישהו הלך איתו? לא. מי שנלווה הוא מי שהלך עם מישהו אחר.

תשובה (2): נצמד : צעק. האם מי שנצמד הוא מי שמישהו צעק אותו? לא. הסיבה לכך שמישהו נצמד עשויה להיות שהוא צעק.

תשובה (3): הוזהר : הסיט. האם מה שהוזהר הוא מה שמישהו אחר הסיט אותו? כן.

תשובה (4): פעל : הניא. האם מי שפעל הוא מי שמישהו אחר הניא אותו? לא. להניא זה לנסות שמישהו אחר לא יפעל.

תשובה (3).

7. השאלה: לסוכך : חשוף (לסוכך = להסתיר, לכסות)

היחס : א' זה להפוך מישהו להיפך מ-ב'

תשובה (1): למהול : מרוכז. האם למהול זה להפוך משהו להיפך ממרוכז? כן.

תשובה (2): לטרוף : מעורבב. האם לטרוף זה להפוך משהו להיפך ממעורבב? לא. פירוש המילה לטרוף הוא להפוך משהו למעורבב.

תשובה (3): מרודד : ללוש. האם ללוש זה להפוך משהו להיפך ממרודד? לא. הלישה והרידוד בתהליך האפיה.

תשובה (4): מורתח : לחלוט. האם לחלוט זה להפוך משהו להיפך ממורתח? לא. לחלוט זה לבשל משהו במים רותחים.

תשובה (1).

אוקטובר 2009 - הסברים לפרק 2 בחשיבה מילולית

8. השאלה: **אצטבה** : על גבי - (אצטבה - מדף, לוח המחובר לקיר)

יחס : א' זה משהו המשמש לשים דברים ב'.

תשובה (1) : דלת : בעד. האם א' זה משהו שמשמש לשים דברים **בעדה**? לא. **דלת** משמשת כדי למנוע מעבר או כדי לסגור חדר.

תשובה (2) : קופסה : בתוך. האם **קופסה** היא משהו המשמש לשים דברים **בתוכה**? כן.

תשובה (3) : גדר : סביב. האם **גדר** היא משהו המשמש לשים דברים **סביבה**? לא. **גדר** היא זו המקיפה **מסביב** שטח כלשהו ומונעת מעבר לתוכו או החוצה ממנו.

תשובה (4) : מפתן : בחוץ. האם **מפתן** זה משהו המשמש לשים דברים **בחוץ**? לא. **מפתן** הוא סף הדלת.
תשובה (2).

9. השאלה: **משלח יד** : הסבה **מקצועית** - (משלח יד = מקצוע)

היחס : ב' היא שינוי של א'

תשובה (1) : הבנה : תרגום. האם **תרגום** הוא שינוי של **מקום**? לא.

תשובה (2) : נכס : הפקעה. האם **הפקעה** היא שינוי של **נכס**? לא. **הפקעה** היא הוצאת **נכס** מידי אחד והעברתו למישהו אחר.

תשובה (3) : מקום : העתקה. האם **העתקה** היא שינוי של **מקום**? כן.

תשובה (4) : תקווה : התבדות. האם **התבדות** היא שינוי של **תקווה**? לא. **התבדות** היא מצב בו מתברר שמה שהיה שחשבת אינו נכון.

תשובה (3).

10. השאלה: **אסר** : **פלא**

היחס : א' זה שם מישהו ב-ב'

תשובה (1) : ביטל : מטבח. האם **ביטל** זה שם מישהו **במטבח**? לא. אמנם פעולת **הביטול** היא מתבצעת **במטבח** אבל פירושה אינו לשים מישהו **במטבח**.

תשובה (2) : השרה : נוזל. האם **השרה** זה שם מישהו **בנוזל**? כן.

תשובה (3) : הבריא : מנעול. האם **הבריא** זה שם מישהו **במנעול**? לא. **הבריא** זה סגר באמצעות בריח שהוא סוג של **מנעול**.

תשובה (4) : ליפף : חבל. האם **ליפף** זה שם מישהו **בחבל**? לא. **ליפף** זה קשר, כלומר השתמש **בחבל**.

תשובה (2).

החלפת אותיות (שאלות 11-14)

- 11.** (1) הוא כה גבוה עד שעליו להתכופף כדי שראשו לא יפגע במשקוף/מכשול.
(2) הספר **משקף/מתאר** היטב את הלכי הרוח שרווחו באותה תקופה.
(3) לאות הוקרה על פועלו הוענק לו **תואר** כבוד.
(4) **משקיף** מטעם האו"ם יגיע בקרוב לאזורנו.
השלשה המתאימה היא ש.ק.ף.
תשובה (3).

- 12.** (1) הוא לא הודה בביצוע **העברות** המיוחסות לו.
(2) מנהל המפעל **העביר/האציל** מסמכויותיו לסגנו.
(3) המעבר לשיטת ממשל דמוקרטית פגע בכוחם של המלך ושל **האצולה**.
(4) הוא זכה לשבחים רבים על מעשהו **הנאצל**.
השלשה המתאימה היא א.צ.ל.
תשובה (1).

- 13.** (1) רבבות בני נוער נטלו חלק **בצעדה** המסורתית ברחובות הבירה.
(2) **השיעול** שתקפו היה כה עז, עד כי נבהל ופנה לקבלת סיוע רפואי.
(3) הם פיזרו צדפים על פני כל **שעל** כדי שייסייעו בידם למצוא את הדרך חזרה.
(4) בשעות הבוקר המוקדמות אפשר להבחין בגדיים רכים פוסעים **במשעול** המוביל אל המעיין.
השלשה המתאימה היא ש.ע.ל.
תשובה (1).

- 14.** (1) שערה **הפזור/ארוך** שיווה לא מראה מוזנח.
(2) אין לי מושג כיצד תתפתח הפרשה ומה תהיה **אחריתה**.
(3) כדי לבצע את התפקיד כהלכה נדרשת מידה רבה של **אחריות**.
(4) יוסי נאלץ לשנות את תכניותיו, מכיוון שהטיסה שלו **התאחרה/התבטלה**.
השלשה המתאימה היא א.ח.ר.
תשובה (1).

השלמת משפטים (שאלות 15-19)

- 15.** תיאורה של מלחמת וייטנאם בספר _____ : הוא כתוב _____ ההיסטוריה הצבאית, _____ הקשרים כלכליים, פוליטיים וחברתיים, _____ להבין את משמעות המלחמה ותוצאותיה.
נציב את התשובה הראשונה, ובאמצעות בדיקתה ננתח את המשפט:
תשובה (1): תיאורה של מלחמת וייטנאם בספר **ממצה וקולע** : הוא כתוב **מזווית ראייה המתעלמת מן** ההיסטוריה הצבאית, **ומדגיש יתר על המידה** הקשרים כלכליים, פוליטיים וחברתיים, **שמונעים מהקורא** להבין את משמעות המלחמה ותוצאותיה.
המשפט בנוי מהצהרה כלשהי על איכות הספר בתחילתו והמשך המפרט/מסביר את ההצהרה. בתשובה זו תחילת המשפט מציינת כי תיאורה של מלחמת וייטנאם בספר הוא ממצה וקולע, המשך המשפט אינו מתיישב עם פתיח זה, שכן לפיו הספר כתוב מזווית הראייה המתעלמת מההיסטוריה הצבאית ומדגיש יתר על המידה היבטים אחרים המונעים מהקורא להבין את משמעות המלחמה. ניתן לפסול תשובה זו.

אוקטובר 2009 - הסברים לפרק 2 בחשיבה מילולית

תשובה (2): תיאורה של מלחמת וייטנאם בספר **לוקה בחסר**: הוא כתוב **מנקודת מבט המדגישה את** ההיסטוריה הצבאית, **אך מתעלם** מהקשרים כלכליים, פוליטיים וחברתיים, **שהעדרם מאפשר לקורא** להבין את משמעות המלחמה ותוצאותיה.

תחילת המשפט מציינת כי תיאורה של מלחמת וייטנאם בספר לוקה בחסר, בתחילה נראה כי המשך המשפט אמנם מתיישב עם פתיח זה, שכן לפיו הספר כתוב מנקודת מבט המדגישה את ההיסטוריה הצבאית ומתעלם מהיבטים אחרים, אך סופו של המשפט אינו תואם את הביקורת על הספר שכן לפיו הספר **מאפשר** לקורא להבין את משמעות המלחמה.

תשובה (3): תיאורה של מלחמת וייטנאם בספר **ממצה וקולע**: הוא כתוב **מזווית הראיה של** ההיסטוריה הצבאית, **ומתעלם** מהקשרים כלכליים, פוליטיים וחברתיים, **שהעדרם גורם לקורא שלא** להבין את משמעות המלחמה ותוצאותיה.

תחילת המשפט מציינת כי תיאורה של מלחמת וייטנאם בספר ממצה וקולע, לפי המשך הספר כתוב מזווית ראייה של ההיסטוריה הצבאית ומתעלם מהיבטים אחרים, אשר העדרם אינו מאפשר לקורא להבין את משמעות המלחמה. ניתן לפסול תשובה זו, שכן לא ניתן לטעון שהספר ממצה וקולע אם לא ניתן להבין ממנו את המלחמה.

תשובה (4): תיאורה של מלחמת וייטנאם בספר **לוקה בחסר**: הוא כתוב **מן הזווית הצרה של** ההיסטוריה הצבאית, **ומתעלם** מהקשרים כלכליים, פוליטיים וחברתיים, **שהעדרם מונע מהקורא להבין** את משמעות המלחמה ותוצאותיה.

תחילת המשפט מציינת כי תיאורה של מלחמת וייטנאם בספר לוקה בחסר. המשך המשפט מתיישב עם פתיח זה, שכן לפיו הספר כתוב מזווית צרה המדגישה את ההיסטוריה הצבאית ומתעלם מהיבטים אחרים, שהעדרם מונע מהקורא להבין את משמעות המלחמה. זו התשובה הנכונה.

תשובה (4).

16. מקרב _____ התכנית הכלכלית, _____ אינם _____ שיש לה כמה _____.

נציב את התשובה הראשונה, ובאמצעות בדיקתה ננתח את המשפט:

תשובה (1): מקרב **תומכי** התכנית הכלכלית, **רק הנלהבים** אינם **מוכנים להודות** שיש לה כמה **יתרונות**.

אין זה הגיוני לטעון כי רק הנלהבים שבתומכי התוכנית הכלכלית, לא יהיו מוכנים להודות שיש לה כמה יתרונות, שכן היינו מצפים ככלל שכל התומכים בתוכנית יטענו בעד יתרונותיה ושהתומכים הנלהבים בפרט.

תשובה (2): מקרב **תומכי** התכנית הכלכלית, **אפילו הנלהבים** אינם **מכחישים** שיש לה כמה **חסרונות**.

על פי המשפט אפילו הנלהבים שתומכי התוכנית הכלכלית מוכנים להודות (=אינם מכחישים) שיש לתוכנית כמה חסרונות. משפט זה הגיוני, יתכן שגם תומכים בתוכנית מסוימת יהיו מוכנים להודות שיש בה מספר חסרונות.

תשובה (2).

17. בחברה הזוקינית, _____ בחברה הקורלית, שולטים תמיד כמה נסיכים במקביל. _____ בין שתי

התרבויות בא לידי ביטוי בכך שבחברה הזוקינית _____ נסיך אחד שמצליח להשליט את מרותו על האחרים, ובחברה הקורלית _____ נסיך שסמכותו גוברת על סמכותו של נסיך אחר.

נציב את התשובה הראשונה, ובאמצעות בדיקתה ננתח את המשפט:

תשובה (1): בחברה הזוקינית, **שלא כמו** בחברה הקורלית, שולטים תמיד כמה נסיכים במקביל. **השוני** בין שתי התרבויות בא לידי ביטוי בכך שבחברה הזוקינית **אין** נסיך אחד שמצליח להשליט את מרותו על האחרים, ובחברה הקורלית **אין שום** נסיך שסמכותו גוברת על סמכותו של נסיך אחר.

על פי חלקו הראשון של המשפט בחברה הזוקינית שולטים כמה נסיכים שלא כמו בחברה הקורלית. המשך המשפט מפרט כי השוני בין התרבויות בא לידי ביטוי בכך שבשתיהן אין נסיך אשר סמכותו גוברת על סמכותו של נסיך אחר. מכיוון שאין כל שוני בין התרבויות יש לפסול תשובה זו.

תשובה (2): בחברה הזוקינית, כמו גם בחברה הקורלית, שולטים תמיד כמה נסיכים במקביל. הדמיון בין שתי התרבויות בא לידי ביטוי בכך שבחברה הזוקינית אין אף נסיך אחד שמצליח להשליט את מרותו על האחרים, ובחברה הקורלית יש נסיך שסמכותו גוברת על סמכותו של נסיך אחר.

על פי חלקו הראשון של המשפט הן בחברה הזוקינית והן בחברה הקורלית שולטים כמה נסיכים במקביל.

המשך המשפט מפרט כי הדמיון בין התרבויות בא לידי ביטוי בכך שבחברה הזוקינית אין נסיך אשר סמכותו גוברת על סמכותו של נסיך אחר ובחברה הקורלית יש נסיך כזה. מכיוון שאין בעובדות אלו להצביע על דמיון בין התרבויות אלא דווקא על שוני ביניהן, יש לפסול תשובה זו.

תשובה (3): בחברה הזוקינית, כמו גם בחברה הקורלית, שולטים תמיד כמה נסיכים במקביל. השוני בין שתי התרבויות בא לידי ביטוי בכך שבחברה הזוקינית תמיד יש נסיך אחד שמצליח להשליט את מרותו על האחרים, ובחברה הקורלית אין שום נסיך שסמכותו גוברת על סמכותו של נסיך אחר.

על פי חלקו הראשון של המשפט הן בחברה הזוקינית והן בחברה הקורלית שולטים כמה נסיכים במקביל.

המשך המשפט מפרט כי השוני בין התרבויות בא לידי ביטוי בכך שבחברה הזוקינית תמיד יש נסיך אשר סמכותו גוברת על סמכותו של נסיך אחר ובחברה הקורלית אין נסיך כזה. מכיוון שעובדות אלו אכן מצביעות על שוני בין התרבויות, זו התשובה הנכונה.

תשובה (3).

18.

יש הטוענים כי העובדה שקשה להשיג דברים מסוימים גורמת לאדם לרצותם בכל מחיר ולהתעלם מאיכותם האמתית. הפרי הנדיר אנונה, שכן טעמו _____, עולה על טעמם של פירות אחרים, ולו יכולתי לאכול ממנו בכל עת כאוות נפשי, אין ספק _____.

נציב את התשובה הראשונה, ובאמצעות בדיקתה ננתח את המשפט:

תשובה (1): יש הטוענים כי העובדה שקשה להשיג דברים מסוימים גורמת לאדם לרצותם בכל מחיר ולהתעלם מאיכותם האמתית. להיטותי אחר הפרי הנדיר אנונה מלמדת שאין הדבר תמיד כך, שכן טעמו אינו עולה על טעמם של פירות אחרים, ולו יכולתי לאכול ממנו בכל עת כאוות נפשי, אין ספק ששוב לא הייתי רואה בו מעדן.

על פי הטענה דברים נדירים נהפכים לנחשקים ללא קשר לערכם האמיתי (=גורמת להתעלם מאיכותם האמתית). על פי הדוגמה המוצעת בהמשך המשפט, הלהיטות אחר הפרי הנדיר אנונה היא דוגמה הסותרת את הטענה (=מלמדת שאין הדבר תמיד כך), שכן פרי האנונה אינו טעים יותר מפירות אחרים. נראה כי דוגמה זו מאששת את הטענה שכן על פיה הלהיטות לאנונה אינה קשורה, ככל הנראה, לטעמו של הפרי, כי אם לנדירותו.

תשובה (2): יש הטוענים כי העובדה שקשה להשיג דברים מסוימים גורמת לאדם לרצותם בכל מחיר ולהתעלם מאיכותם האמתית. להיטותי אחר הפרי הנדיר אנונה היא דוגמה אופיינית לכך, שכן טעמו אכן עולה על טעמם של פירות אחרים, ולו יכולתי לאכול ממנו בכל עת כאוות נפשי, אין ספק שעדיין היה נחשב מעדן בעיניי.

על פי הטענה דברים נדירים נהפכים לנחשקים ללא קשר לערכם האמיתי (=גורמת להתעלם מאיכותם האמתית). על פי הדוגמה המוצעת בהמשך המשפט, הלהיטות אחר הפרי הנדיר אנונה היא דוגמה התומכת בטענה (=דוגמה אופיינית), שכן טעמו של פרי האנונה עולה על טעמם של פירות אחרים. דוגמה זו אינה תומכת בטענה שכן במקרה זה הלהיטות לאנונה מוצדקת וקשורה לערכו האמיתי של הפרי, כלומר לטעמו העדיף.

תשובה (3): יש הטוענים כי העובדה שקשה להשיג דברים מסוימים גורמת לאדם לרצותם בכל מחיר ולהתעלם מאיכותם האמתית. סלידתי מן הפרי הנדיר אנונה מלמדת שאין הדבר תמיד כך, שכן טעמו אינו עולה על טעמם של פירות אחרים, ולו יכולתי לאכול ממנו בכל עת כאוות נפשי, אין ספק ששוב לא הייתי רואה בו מעדן.

על פי הטענה דברים נדירים נהפכים לנחשקים ללא קשר לערכם האמיתי. על פי הדוגמה המוצעת בהמשך המשפט, הסלידה מהפרי הנדיר אנונה היא דוגמה הסותרת את הטענה (=מלמדת שאין הדבר כך), שכן טעמו של פרי האנונה אינו עולה על טעמם של פירות אחרים. עד לנקודה זו המשפט הגיוני. יש לפנינו דוגמה למישהו שאינו "מסונוור" מנדירותו של האנונה. סוף המשפט הוא הפוסל תשובה זו, שכן לפיו "לו הייתי יכול לאכול מהפרי כאוות נפשי שוב לא הייתי רואה בו מעדן". המילה "שוב" מצביעה על כך שכעת המחבר רואה בו מעדן, אולם עובדה זו אינה נכונה, שכן המחבר סולד מן הפרי.

תשובה (4): יש הטוענים כי העובדה שקשה להשיג דברים מסוימים גורמת לאדם לרצותם בכל מחיר ולהתעלם מאיכותם האמתית. **להיטותי אחר** הפרי הנדיר **אנונה היא דוגמה אופיינית לכך**, שכן טעמו **אינו** עולה על טעמם של פירות אחרים, ולו יכולתי לאכול ממנו בכל עת כאוות נפשי, אין ספק **שלא הייתי רואה בו מעדן**.

על פי הטענה דברים נדירים נהפכים לנחשקים ללא קשר לערכם האמיתי. על פי הדוגמה המוצעת בהמשך המשפט, הסלידה מהפרי הנדיר **אנונה היא דוגמה התומכת בטענה**, שכן טעמו של פרי האנונה **אינו עולה** על טעמם של פירות אחרים ואם לא היה נדיר (אם היה יכול לאכול כאוות נפשו), לא היה המחבר רואה אותו כמעדן. זו התשובה הנכונה.

תשובה (4).

19. חוקרים ששיערו כי לעופרים _____ יכולת זיכרון, ערכו ניסוי במטרה לבדוק את ההשערה. במהלך ניסוי השמיעו לנשים הרות שיר ילדים מסוים פעמים רבות, וזמן מה לאחר הלידה שאלו כל אם אם תינוקה מגלה יחס מיוחד כלפי שיר זה. לאור העובדה ש _____ לציפיות החוקרים ענו האמהות על שאלה זו _____, יש מקום לבדוק אם ייתכן _____.

נציב את התשובה הראשונה, ובאמצעות בדיקתה ננתח את המשפט:

תשובה (1): חוקרים ששיערו כי לעופרים יש יכולת זיכרון, ערכו ניסוי במטרה לבדוק את ההשערה. במהלך ניסוי השמיעו לנשים הרות שיר ילדים מסוים פעמים רבות, וזמן מה לאחר הלידה שאלו כל אם אם תינוקה מגלה יחס מיוחד כלפי שיר זה. לאור העובדה ש**בהתאם** לציפיות החוקרים ענו האמהות על שאלה זו **בחיוב**, יש מקום לבדוק אם ייתכן **שאמנם קיים יחס כזה, אך האמהות לא היו מסוגלות לזהותו**.

ההשערה המוצעת בחלקו הראשון של המשפט היא כי לעופרים יש יכולת זיכרון. הצהרה זו אומתה כאשר השמעת השיר לעופרים גרמה לכך שהאמהות זיהו שלאחר לידתם גילו התינוקות יחס מיוחד כלפי השיר, ומכאן שסוף המשפט המצביע על האפשרות שיתכן כי האמהות לא גילו יחס זה, פוסל תשובה זו.

תשובה (2): חוקרים ששיערו כי לעופרים אין יכולת זיכרון, ערכו ניסוי במטרה לבדוק את ההשערה. במהלך ניסוי השמיעו לנשים הרות שיר ילדים מסוים פעמים רבות, וזמן מה לאחר הלידה שאלו כל אם אם תינוקה מגלה יחס מיוחד כלפי שיר זה. לאור העובדה ש**בהתאם** לציפיות החוקרים ענו האמהות על שאלה זו **בחיוב**, יש מקום לבדוק אם ייתכן **שהיחס המיוחד של התינוקות כלפי השיר נבע מהתנהגות מיוחדת של האמהות בעת השמעתו**.

ההשערה המוצעת בחלקו הראשון של המשפט היא כי לעופרים אין יכולת זיכרון. הצהרה זו הופרכה כאשר **שלא בהתאם** לציפיות החוקרים השמעת השיר לעופרים גרמה לכך שהאמהות זיהו שלאחר לידתם גילו התינוקות יחס מיוחד כלפי השיר. מכיוון שהמשפט מציע כי יחס העופרים כלפי השיר היה **בהתאם** לציפיות החוקרים, ניתן לפסול תשובה זו.

תשובה (3): חוקרים ששיערו כי לעופרים יש יכולת זיכרון, ערכו ניסוי במטרה לבדוק את ההשערה. במהלך ניסוי השמיעו לנשים הרות שיר ילדים מסוים פעמים רבות, וזמן מה לאחר הלידה שאלו כל אם אם תינוקה מגלה יחס מיוחד כלפי שיר זה. לאור העובדה ש**בניגוד** לציפיות החוקרים ענו האמהות על שאלה זו **בשלילה**, יש מקום לבדוק אם ייתכן **שאמנם קיים יחס כזה, אך האמהות לא היו מסוגלות לזהותו**.

ההשערה המוצעת בחלקו הראשון של המשפט היא כי לעופרים יש יכולת זיכרון. הצהרה זו לא אומתה שכן השמעת השיר לעופרים לא גרמה לאמהות לזהות יחס מיוחד של התינוקות כלפי השיר. סוף המשפט המצביע על האפשרות שיתכן כי קיים יחס כזה אולם האמהות לא היו מסוגלות לזהותו, עומד בהתאמה לחלקים הקודמים ולפיכך זו התשובה הנכונה.

תשובה (3).

20. השאלה: חברת המזרנים "עוזי ובניו" יצאה במסע פרסום למוצריה. מיד לאחר מכן עלו המכירות של החברה ב-30%. עוזי ייחס את העלייה במכירות למסע הפרסום.

איזו מהטענות הבאות עשויה להחליש את מסקנתו של עוזי?

פיתרון: נבדוק את התשובות המוצעות.

תשובה (1): כשנה לפני מסע הפרסום העלתה חברת "עוזי ובניו" את מחירי המזרנים ב-20% תשובה זו מחזקת את המסקנה על ידי שלילת סיבה חלופית. אם חשבנו שיתכן שהמכירות עלו בשל ירידה במחיר המזרנים, הרי שעל פי תשובה זו, לא רק שלא חלה ירידה, כי אם חלה עלייה, ולכן ככל הנראה מסע הפרסום הוא שהשפיע לטובה על המכירות.

תשובה (2): במסע הפרסום נאמר כי שינה על מזרן מתוצרת "עוזי ובניו", מועילה לבריאות תשובה זו מחזקת את המסקנה, שכן יתכן כי זוהי הסיבה שבגינה עלו המכירות ב-30%.

תשובה (3): בתקופה המקבילה אשתקד ירדו המכירות ב-20%. תשובה זו מחזקת את המסקנה, באמצעות שלילת סיבה חלופית. אם חשבנו שיתכן שהגידול במכירות נגרם בשל סיבה אחרת, למשל עונה שבה נוהגים לרכוש יותר מזרנים, הרי שהשוואה למכירות השנה שעברה בתקופה המקבילה שוללת אפשרות זו.

תשובה (4): במקביל למסע הפרסום העלתה החברה המתחרה "זילפה ובתה" את מחירי מוצריה תשובה זו מחלישה את המסקנה באמצעות הסבר חלופי. יתכן שהסיבה לעלייה במכירות אינה מסע הפרסום כי אם העלייה במחירי החברה המתחרה.

תשובה (4).

21. השאלה: ידוע כי כל הטווסים מתוסכלים, וכי אין רמאים מתוסכלים. לפיכך-

פיתרון: נבדוק את התשובות המוצעות.

תשובה (1): רק הטווסים אינם רמאים.

אם רק הטווסים הם רמאים, הרי שמי שאינו טווס הוא רמאי. אין בטענות כל התייחסות לגבי מי שאינו טווס ולכן תשובה זו נפסלת.

תשובה (2): אין טווסים רמאים.

אם אין טווסים שהם רמאים, הרי שכל הטווסים אינם רמאים. נבדוק מה אנו יודעים על פי הנתונים על כלל הטווסים.

על פי הנתון הראשון כל הטווסים הם מתוסכלים. מה אנו יודעים על פי הנתון השני על הטווסים המתוסכלים? מכיוון שאין רמאים מתוסכלים, הרי שכל הרמאים אינם מתוסכלים ומי שהוא מתוסכל בהכרח אינו רמאי, כלומר כל הטווסים המתוסכלים גם הם בהכרח אינם רמאים. זו התשובה הנכונה.

תשובה (2).

22. השאלה: גידי, עמוס ורמי הם שלושה אחים שגיליהם שונים. ידוע כי:

- שלושת האחים משקרים תמיד.
- רמי אינו האח הבכור.

גידי אמר לרמי: "אני מבוגר ממך".

אם כך, יתכן שעמוס יאמר לרמי:

פיתרון: מנתוני השאלה, מכיוון שרמי אינו האח הבכור ומכיוון שמדו-השיח בין גידי לרמי, ניתן להסיק כי גידי בהכרח צעיר מרמי, הרי שעמוס הוא האח הבכור וגידי האח הצעיר. נבדוק את התשובות המוצעות:

תשובה (1): "אני מבוגר ממך"

מכיוון שעמוס אכן מבוגר מרמי ועמוס הוא שקרן, לא יתכן כי עמוס יאמר לרמי כי הוא מבוגר ממנו.

תשובה (2): "אינך הצעיר מבין שלושתנו"

מכיוון שרמי הוא האח האמצעי ועמוס הוא שקרן, לא יתכן שעמוס יאמר לו כי הוא אינו האח האמצעי.

אוקטובר 2009 - הסברים לפרק 2 בחשיבה מילולית

תשובה (3): "אני צעיר מגידי"

מכיוון שעמוס מבוגר מגידי ועמוס הוא שקרן, יתכן כי עמוס יאמר כי הוא צעיר מגידי.

תשובה (3).

23.

השאלה: 5 כדורים מונחים בשורה, כמה מהם צהובים והשאר אדומים.

ידוע כי: - אם יוציאו את הכדור האמצעי, יישארו 2 כדורים צהובים ו-2 כדורים אדומים.
- אם יוציאו את הכדור הקיצוני מימין, יישארו 3 כדורים צהובים וכדור אדום אחד.

לפיכך **בהכרח** -

פיתרון: בשורה 5 כדורים. מהנתון הראשון שלפיו הוצאת הכדור האמצעי מותירה 2 כדורים צהובים ו-2 אדומים, ניתן להסיק שישנם 3 כדורים מצבע אחד ו-2 כדורים מצבע אחר, כאשר בשלב זה לא ידוע איזה הצבע אשר ממנו ישנם 3 כדורים.

מהנתון השני שלפיו הוצאת הכדור הקיצוני מימין תותיר 3 צהובים ואדום אחד, ניתן להסיק כי בהכרח הכדור האמצעי הוא צהוב וכי הכדור הקיצוני מימין הוא אדום. כעת נרשום נתונים אלו וניגש לבדוק את התשובות המוצעות:

כדור אדום	כדור צהוב
-----------	-----------

תשובה (1): אם הכדור הקיצוני משמאל הוא צהוב, אזי הכדור הסמוך לו הוא אדום.

אם הכדור הקיצוני משמאל הוא צהוב, נותר לנו לשבץ שני כדורים: אדום וצהוב.
יתכן כי הכדור האדום הנוסף נמצא במקום השני מימין לצד הכדור האדום השני. ניתן לפסול תשובה זו.

תשובה (2): אם הכדור הקיצוני משמאל הוא אדום, אזי הכדור הסמוך לו הוא צהוב.

אם הכדור הקיצוני משמאל הוא אדום, נותר לנו לשבץ שני כדורים צהובים במקומות הריקים שנותרו.
אין אפשרויות 'לסדר' כדורים אלו ומכאן שבהכרח הכדור הסמוך לכדור הקיצוני משמאל הוא צהוב.

תשובה (2).

24.

השאלה:

- כששוקי נכנס לבית, אם החלון סגור הוא פותח אותו, ואם הוא כבר פתוח (ורק במקרה זה) הוא מניף דגל על הגג.

- כשרחל נכנסת לבית, אם החלון פתוח, היא סוגרת אותו, ואם הוא כבר סגור (ורק במקרה זה) היא מניפה דגל על הגג.

ידוע כי השניים נכנסו בזה אחר זה לתוך אותו בית, שבו חלון אחד בלבד. כמו כן ידוע כי כששוקי נכנס הוא הניף דגל על גג הבית. איזה מהמצבים הבאים **לא** יתכן?

פיתרון: על פי נתוני השאלה, מכיוון שידוע כי שוקי הניף דגל על הגג, הרי שבהכרח החלון היה פתוח כאשר נכנס לבית.

אם רחל הייתה נכנסת לבית לפני שוקי, הרי שהיא הייתה סוגרת את החלון ושוקי לא היה מניף דגל ולפיכך בהכרח רחל נכנסה לבית אחרי שוקי וסגרה את החלון.

תשובה (1).

25.

השאלה: דני סבור שרק ורדים יכולים להיות ריחניים, ושכל הפרחים הצהובים הם גרברות.

יש פרח אחד שקיומו מוכיח כי שתי הסברות של דני מוטעות.

פרח זה יכול להיות -

פיתרון: מכיוון שהפרח הוכיח כי שתי הסברות של דני מוטעות, נבדוק מהן הסברות ומי הפרח אשר סותר את נכונותן.

טענה א': רק ורדים יכולים להיות ריחניים. לפי טענה זו, פרחים אחרים, שאינם ורדים, אינם יכולים להיות ריחניים, כלומר פרח שישתור את הטענה הוא פרח שאינו ורד והוא ריחני.

בשלב זה ניתן לפסול את תשובה (1) העוסקת בפרח שאינו ריחני ואת תשובה (2) שלפיה הפרח האמור הוא ורד.

טענה ב': כל הפרחים הצהובים הם גרברות. על מנת לסתור את הטענה כי כל הפרחים הצהובים הם גרברות יש למצוא פרח צהוב שאינו גרברה. תשובה (3) נפסלת.

תשובה (4).

26. השאלה: מתוך הפירושים הבאים לצירוף "וינחם אל מחוז חפצם" (תהילים ק"ז ל), מה הפירוש **שסביר ביותר** שאליו התכוון מחבר הטקסט המקראי?

פיתרון: על פי הקטע כיום המשמעות של המילה מחוז הוא חבל ארץ, אולם מכיוון שנתבקשנו למצוא מהו הפירוש שסביר שאליו התכוון מחבר הטקסט המקראי, עלינו למצוא מה היו הפירושים הקדומים. הפירוש הקדמוני למילה "מחוז" לפי הקטע היה "נמל". לפי הקטע ניתן ללמוד זאת מתרגומים של התנ"ך ליוונית וארמית (שורות 6-8).

תשובה (2).

27. השאלה: מ"בדיקה של מקומות נוספים שבהם נזכרת המילה 'מחוזא' בתרגומים האלה" (שורה 8) למדו החוקרים -

פיתרון: על פי שורות 8-9, בשני תרגומים של המקרא לארמית, תוגמה המילה העברית 'מחוז' למילה הארמית 'מחוזא', החוקרים חיפשו ומצאו בבדיקת מקומות נוספים בהם נזכרה המילה 'מחוזא' כי משמעותה היא נמל, ומכאן יכלו להסיק כי מתרגמי המקרא לארמית הקבילו בין המילה העברית 'מחוז' למילה 'נמל'.

תשובה (3).

28. השאלה: מהאמור בפסקה השלישית אפשר להסיק ש-

פיתרון: הפסקה השלישית מבארת כיצד ניתן ללמוד מצורת הסמיכות של מילה האם מקורה הוא ארמי. כאשר מקור מילה במשקל **פעולא** הוא ארמי, הרי שבצורת הסמיכות היה משקל המילה פעול. על פי הפסקה השלישית, מכיוון שבצורת הסמיכות מופיעה המילה מחוז במשקל **פעול**, הרי שמקורה אינו ארמי. האמור בתשובה (1) מקביל למסקנה הנגזרת מן הקטע. מכיוון שבצורת הנסמך של המילה מלון משתנה הקמץ לשווא, הרי שניתן להסיק כי לא סביר שמקור המילה הוא ארמי.

תשובה (1).

29. השאלה: לפי הקטע, ממה נובע הדמיון בצליל ובמשמעות בין המילה המקראית 'מחוז' לבין המילה המקראית 'מחוזא'?

פיתרון: על פי שורה 27 הדמיון נובע מכך שמקור המילה העברית 'מחוז' ומקור המילה הארמית 'מחוזא' הוא כנעני.

תשובה (4).

30. השאלה: מה הנושא המרכזי שנדון בקטע?

פיתרון: הנושא המרכזי הנדון בקטע מוצג כבר בפסקה הראשונה: התחקותם של חוקרים אחר מקורה של המילה 'מחוז'.

תשובה (1).